

ที่ สม ๐๕๐๓/๒๐

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๑๒ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อเสนอแนะ กรณีปัญหาการจัดสรรที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย และการจัดระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน
ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้แก่คนจนเมืองในชุมชนแออัดของจังหวัดภูเก็ต

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

กพต.รับที่..... ๖
วันที่..... 20 เม.ย. ๖๖
เวลา..... 10-10 น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๔๗-๑๕๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ตรวจสอบกรณีปัญหาการจัดสรรที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยและการจัดระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้แก่คนจนเมืองในชุมชนแออัดของจังหวัดภูเก็ต โดยมีสาระสำคัญพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ โดยมีความเป็นมา ข้อเสนอแนะ และข้อพิจารณา ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีประชาชนซึ่งเป็นคนจนเมืองในชุมชนแออัดหลายแห่งของจังหวัดภูเก็ต ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย และการจัดระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับสิทธิในที่อยู่อาศัย และสิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณะอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในการจัดการที่ดิน

๑.๒ กสม. ได้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามหน้าที่และอำนาจแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑) ประชาชนในชุมชนจำนวน ๑๙ แห่ง ในพื้นที่อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกลาง และอำเภอกระทุ้ง ไม่สามารถเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะกรณีการขอใช้ไฟฟ้า และน้ำประปา ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลพื้นที่ให้สามารถอยู่อาศัยได้เสียก่อน

๒) ประชาชนในชุมชนหลังเวทีกลางสะพานหิน ประสบปัญหาการจัดสรรที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งอยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาของเทศบาลนครภูเก็ต และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๓) ประชาชนในชุมชนตันโดพัฒนา ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของโครงการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าชายเลน ประสบปัญหาการจัดสรรที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๔) ประชาชนในชุมชนสระต้นโพธิ์ ประสบปัญหาการจัดสรรที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในที่ดินแห่งใหม่ ซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และมีประชาชนในชุมชนดังกล่าว

/ที่อยู่ระหว่าง...

ที่อยู่ระหว่างรอจัดหาพื้นที่ใหม่หลายรายถูกองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตฟ้องคดีในข้อหาบุกรุกปลูกสร้างบ้านพักอาศัยบริเวณศูนย์ประสานงานเครือข่ายสิทธิชุมชนพัฒนาภูเก็ต

๕) ประชาชนในชุมชนท่าเรือใหม่รัชฎา ประสบปัญหาการขอคืนพื้นที่บริเวณอาคารที่ทำการของศูนย์ประสานงานเครือข่ายสิทธิชุมชนพัฒนาภูเก็ต โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต และพื้นที่ชุมชนดังกล่าวอยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหารูปแบบโฉนดชุมชน

๑.๓ จากข้อเท็จจริงข้างต้น กสม. เห็นว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเด็นการจัดระบบสาธารณูปโภคให้แก่ประชาชนในชุมชนจำนวน ๑๙ แห่ง เนื่องจากประชาชนได้รับผลกระทบมาเป็นระยะเวลานาน และการฟ้องคดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ทำให้เกิดผลกระทบและสร้างภาระให้แก่ประชาชน ทั้งที่ควรใช้มาตรการทางเลือกอื่นที่กระทบต่อประชาชนน้อยที่สุด จึงมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปยังส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแล้ว ดังนี้

๑.๓.๑ ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๑) ให้จังหวัดภูเก็ต แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงสาธารณูปโภคของประชาชนอย่างเหมาะสมเพียงพอ และช่วยเหลือประชาชนในชุมชนที่อยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทหรือการจัดสรรที่ดิน

๒) ให้คณะกรรมการการประปาส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนภูมิภาค แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงสาธารณูปโภคของประชาชนอย่างเหมาะสมเพียงพอ

๓) ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตพิจารณาถอนคำร้องทุกข์ที่ได้ดำเนินคดีกับประชาชนในชุมชนสระต้นโพธิ์

๑.๓.๒ ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๑) ให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) เร่งรัดการดำเนินโครงการจัดที่ดินทำกินหรือเพื่อการอยู่อาศัยของจังหวัดภูเก็ตโดยเร็ว

๒) ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดภูเก็ต และคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดภูเก็ต (คทช. จังหวัดภูเก็ต) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหา หรือจัดสรรที่ดิน ให้แก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน

๓) ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต พิจารณาความเหมาะสมเกี่ยวกับการขอคืนพื้นที่บริเวณอาคารที่ทำการของศูนย์ประสานงานเครือข่ายสิทธิชุมชนพัฒนาภูเก็ต

๑.๔ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้ว กสม. เห็นควรมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม

/และคุ้มครอง...

และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๔. ข้อเสนอแนะ

จากข้อเท็จจริงข้างต้น กสม. เห็นควรมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑) ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดแนวนโยบายในภาพรวมโดยแยกระหว่างสิทธิในการจัดการที่ดินและสิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เพื่อเป็นการอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจสามารถจัดทำระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็น เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ ให้แก่ประชาชนในชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของรัฐได้ ในระหว่างการจัดสรรที่ดินหรือแก้ไขปัญหาข้อพิพาท

๒) ขอให้คณะรัฐมนตรีเร่งรัดการดำเนินการในภาพรวมของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาตามข้อเสนอของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) ซึ่งคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มีมติรับทราบแนวทางและมอบหมายให้หน่วยงานรับผิดชอบแก้ไขปัญหาให้ประชาชนจำนวน ๑๕ กรณีปัญหา โดยรวมถึงกรณีปัญหาการจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคในระหว่างการแก้ไขปัญหาที่ดินการจัดให้มีโฉนดชุมชน และการแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐทุกประเภท

๕. ข้อพิจารณา

กสม. จึงกราบเรียนมาเพื่อนายกรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อ ๔ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการตามรายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๔๗-๑๕๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้ กสม. ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๑

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๗๒ (ยุวดี)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ hr_protection@nhrc.or.th